

Contactpersoon

5.1.2e

Rekenkamer@westerkwartier.nl

Datum

4 juni 2025

Locatie

Zuidhorn

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Westerkwartier

Onderwerp

Toezicht op de energiebesparingsplicht

Geachte leden van de raad,

De Rekenkamer adviseert de gemeenteraad om kennis te nemen van de rapporten en documenten van de onderzoeken naar het toezicht op de energiebesparingsplicht en het college te vragen uitvoering te geven aan drie aanbevelingen.

1. Geef energietoezicht een hogere en blijvende prioriteit, stem de mate van toezicht af op de doelstellingen voor de energiebesparingsplicht en maak afspraken over structurele bekostiging van energietoezicht bij zowel reguliere als majeure risicobedrijven.
2. Vraag aan de ODG om aan de gemeenteraden informatie te verstrekken over de opvolging van de uitgevoerde toezichtsactiviteiten. Maak daarmee inzichtelijk in hoeverre deze activiteiten ertoe leiden dat bedrijven/instellingen de geconstateerde overtredingen oplossen en maak inzichtelijk hoeveel energiebesparing en CO₂-reductie dat oplevert.
3. Zorg voor inzicht in de effecten van het energietoezicht en in de factoren die bedrijven en instellingen remmen in de naleving van de energiebesparingsplicht.

In deze aanbiedingsbrief gaan we in op de aanleiding en vraagstelling van de onderzoeken. We bieden ook een overzicht van de conclusies en aanbevelingen. We benoemen het bestuurlijk wederhoor en gaan in op het proces en vervolg.

Veel informatie treft u ook aan in het rapport 'Af- en Toe-zicht'. Volledigheidshalve herhalen we deze informatie in deze brief. Deze aanbiedingsbrief kan als goede onderlegger dienen bij het raadsvoorstel.

Op een punt wijkt het proces af van de wijze die u gewend bent. De Noordelijke Rekenkamer heeft maandagavond 2 juni 2025 de rapporten aan de betrokken gemeenteraden en staten gepresenteerd en toegelicht in de raadszaal te Zuidhorn. We stellen daarom het volgende voor:

Mocht u voorafgaand aan uw bespreking in de raad (alsnog) vragen hebben over het DoeMee-onderzoek en het aanvullend vervolgonderzoek, dan kunt u deze schriftelijk stellen voor 15 augustus 2025. U ontvangt zo spoedig daarna een schriftelijke reactie, die u kunt betrekken bij uw bespreking.

Aanleiding en vraagstelling

Nederland kent sinds 1993 de plicht voor de verduurzaming van het energiegebruik, oftewel de energiebesparingsplicht. Bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom of 25.000 m³ aardgas gebruiken, zijn verplicht om energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen.

In 2017 bleek dat de energiebesparingsplicht, na bijna 25 jaar van kracht te zijn geweest, nog steeds niet voldoende werd nageleefd en dat het toezicht op en de handhaving ervan niet goed van de grond kwam. Daarom stelde het Rijk in 2019 ook een informatieplicht energiebesparing in: eens in de vier jaar moeten bedrijven en instellingen die onder de energiebesparingsplicht vallen informatie verstrekken over de energiebesparende maatregelen die zij hebben getroffen. Gemeenten en provincies zijn – als bevoegd gezag van bedrijven en instellingen – verantwoordelijk voor het toezicht op en de naleving van de energiebesparingsplicht. Die taak hebben zij (veelal) belegd bij de omgevingsdiensten. In Groningen is dit voor zowel reguliere als majeure risicobedrijven de Omgevingsdienst Groningen. Energietoezicht werd een basistaak per 1 juli 2023, met de actualisatie van het Activiteitenbesluit Milieubeheer. Daarmee kwam de uitvoering van het toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht bij alle typen inrichtingen bij de omgevingsdienst terecht. Omgevingsdiensten hebben daarnaast de taak om de door bedrijven en instellingen ingediende rapportages in het kader van de informatieplicht te beoordelen namens het bevoegd gezag waaronder dat bedrijf of die instelling valt.

Om het energietoezicht van provincies en gemeenten te stimuleren stelde het Rijk enkele regelingen beschikbaar. Tussen 2020-2023 was dit de regeling Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE). Gemeenten konden van Rijkswaterstaat subsidie krijgen om externe specialisten in te huren om hen te helpen met de uitvoering van taken op het gebied van de energiebesparings- en informatieplicht. Alle in dit onderzoek onderzochte Groningse gemeenten (Het Hogeland, Midden-Groningen en Westerkwartier) maakten hier gebruik van. Voor 2022-2026 stelt het Rijk de Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK-THE) beschikbaar voor omgevingsdiensten, zodat zij het energietoezicht kunnen vormgeven en versterken.

Onderzoek Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer publiceerde in november 2024 een onderzoek naar de energiebesparingsplicht. Ze onderzocht de mate van doelbereiking van drie doelstellingen die het Rijk nastreeft. Concreet zijn dit de volgende:

De energiebesparingsplicht levert in 2020 een derde energiebesparing op ten opzichte van 2013, in concreto zo'n 30 Petajoule.

Alle bedrijven en instellingen in Nederland voldoen aan de energiebesparingsplicht.

Alle circa 90.000 bedrijven en instellingen in Nederland worden eens in de vier jaar gecontroleerd.¹

De Algemene Rekenkamer concludeerde dat onbekend is hoeveel energie bedrijven en instellingen hebben bespaard doordat hierover geen gegevens beschikbaar zijn. Hierdoor is het effect van het energietoezicht niet goed vast te stellen. De doelstelling van het Rijk dat alle bedrijven en instellingen in Nederland die onder de energiebesparingsplicht vallen de plicht naleven, is evenmin bij lange na niet gehaald. Er is minder toezicht op naleving door bedrijven en instellingen dan de minister wenselijk acht. Over de jaren 2008-2019 zijn nauwelijks controlegegevens beschikbaar zijn van het doelbereik, over de doelgroepen of het uitgevoerde toezicht. Als één van onderliggende oorzaken noemt de Algemene Rekenkamer dat de Minister geen zicht heeft op de kosten van een volledige controle. Een ontoereikend budget en een tekort aan personeel zijn de genoemde oorzaken van de achterblijvende controlefrequentie.

Een uitgebreide samenvatting van de uitkomsten treft u aan in bijlage 8.

Het vervolgonderzoek is aanvullend op het landelijke DoeMee-onderzoek van de Vereniging van Rekenkamers (VvR) over de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing. Paragraaf 1.3 van dit rapport gaat dieper in op dit DoeMee-onderzoek. De Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier trok in het aanvullende onderzoek op met de Noordelijke Rekenkamer en enkele gemeentelijke rekenkamers. In Groningen betrof dit de rekenkamers van de gemeenten Het Hogeland, Midden-Groningen. De conclusies en

¹ Algemene Rekenkamer. (2024) Energiebesparingsplicht 2008-2023. Hoge ambities, onbekend resultaat. Algemene Rekenkamer.

aanbevelingen zijn toegespitst op de provincie Groningen en de drie onderzochte gemeenten.

De Noordelijke Rekenkamer zette een enquête uit onder bedrijven en instellingen in portefeuille van de omgevingsdiensten, om te onderzoeken in hoeverre zij energiebesparende maatregelen toepassen en of zij daarbij belemmeringen ervaren. Een uitgebreide beschrijving van de resultaten is te vinden in hoofdstuk 6 van dit rapport. Bijlage 5 toont de enquêtevragen.

In het vervolgonderzoek stond de volgende vraag centraal:

Hoe effectief is het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht door gemeenten, provincies en omgevingsdiensten en in hoeverre passen energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen energiebesparende maatregelen toe?

Conclusies

De hoofdconclusie van dit onderzoek is de volgende:

Sinds 2017 willen de provincie en de ODG energietoezicht wel meer nadruk geven, maar in de praktijk komt dit nog niet goed uit de verf. Energietoezicht leunt in de praktijk op tijdelijke middelen van provincie en het Rijk. Hierdoor is op momenten wel sprake van energietoezicht, maar structureel energietoezicht blijft uit, ook na dertig jaar energiebesparingsplicht. Hoewel de ODG jaarlijks een bijdrage ontvangt voor alle VTH-taken, is niet na te gaan welk deel daarvan besteed wordt aan het energietoezicht, omdat gemeenten en provincies het budget voor energietoezicht niet oormerken.

De provincie startte in 2017 het project Energiebesparing bij Bedrijven (EBB) met als doel het energietoezicht door gemeenten bij gemeentelijke bedrijven te stimuleren. Dat deed zij onder andere door de financiering van energiecontroles grotendeels op zich te nemen. Het was de bedoeling dat gemeenten na afloop van het project in 2020 het energietoezicht via de ODG en de financiering ervan over zouden nemen maar dat gebeurde door de meeste gemeenten niet. De Omgevingsdienst Groningen (ODG) geeft aan een tekort aan mensen en structurele financiële middelen te hebben om het energietoezicht volwaardig vorm te kunnen geven. Dit geldt voor het toezicht op zowel reguliere bedrijven en instellingen als majeure risicobedrijven.

De ODG controleert tijdens energiecontroles of bedrijven en instellingen voldoen aan de energiebesparingsplicht en rapporteert hierover aan de bevoegde gezagen. De ODG heeft niet goed in beeld welke bedrijven en instellingen in de provincie energiebesparingsplichtig

zijn.² De ODG maakt een prioritering van de te controleren bedrijven, onder meer op basis van informatie van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Informatie over het aantal controles en eventueel opgelegde repressieve handelingen (zoals last onder dwangsom) is aanwezig. Over de opvolging van handhavingsactiviteiten is weinig informatie beschikbaar. De ODG heeft geen structureel zicht op de daadwerkelijke effecten van het energietoezicht, bijvoorbeeld in termen van bespaarde energie (in kWh en/of kubieke meter gas) of vermeden CO₂-uitstoot. Op basis van een eigen onderzoek concludeert de ODG dat het treffen van energiebesparende maatregelen een gemiddelde besparing van 10% op elektriciteit en 9% op gas oplevert.

Nagenoeg alle bedrijven en instellingen die de enquête invulden, voerden de afgelopen zeven jaar minimaal één energiebesparende maatregel door. Het grootste gedeelte van die bedrijven en instellingen (60 procent) kon zonder belemmeringen energiebesparende maatregelen treffen. Iets meer dan een kwart van de respondenten ervoer de afhankelijkheid van derden (leveranciers/installateurs) en een gebrek aan eigen financiële middelen als drempel voor het treffen van energiebesparende maatregelen.

Hieronder geven wij gedetailleerder antwoord op de deelvragen van het onderzoek: per deelvraag eerst het korte antwoord en daaronder een toelichting.

1. Hoe geven de omgevingsdiensten het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht vorm bij de energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen die zij in beeld hebben?

De ODG voert het energietoezicht uit (zie ook conclusie 2) voor alle energiebesparingsplichtige bedrijven in de provincie Groningen. Daarnaast is de ODG verantwoordelijk voor het energietoezicht bij majeure risicobedrijven in de drie Noordelijke provincies. Het energietoezicht van de ODG bestaat uit energiecontroles. Op basis van de door RVO opgestelde Erkende Maatregelenlijst (EML) gaat de ODG na in hoeverre bedrijven en instellingen energiebesparende maatregelen treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. De ODG maakt een prioritering van zijn werkzaamheden op het gebied van het energietoezicht op basis van een door RVO opgestelde rubricering. Die rubricering is gebaseerd op de rapportages van de informatieplicht energiebesparing. Uitgaande van de huidige prioritering schat de ODG twee tot vijf jaar nodig te hebben om alle energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen in de provincie Groningen te bezoeken.

² Tot 30 september 2024 lag een amendement van de Energiewet ter consultatie. Dat amendement beoogt een grondslag te creëren om netbeheerders de energiegebruiksgegevens van bedrijven en instellingen aan de omgevingsdiensten te verstrekken ten behoeve van het toezicht op de energiebesparingsplicht. Die energiegebruiksgegevens kunnen omgevingsdiensten gebruiken voor hun energietoezicht. <https://www.internetconsultatie.nl/datadelingnetbeheerders/b1>, benaderd op 16 januari 2025.

In het kader van het energietoezicht voert de ODG diverse activiteiten uit, variërend van administratieve handelingen (aanpassen vergunning), fysieke (her)controles en repressieve handelingen (opleggen dwangsom).

Energietoezicht bij majeure risicobedrijven en provinciale IPPC-inrichtingen is in beginsel onderdeel van een controle in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo-controle), al zijn er wel eigenstandige energiecontroles bij majeure risicobedrijven. De prioriteit van de dienst ligt momenteel niet op energiecontroles. Bedoeling is dat de ODG de majeure risicobedrijven jaarlijks danwel minimaal een keer per drie jaar bezoekt in het kader van de Wabo-controle, afhankelijk van de hoeveelheid opgeslagen gevaarlijke stoffen. In de praktijk is het aantal controles lager, gezien de personele capaciteit niet op niveau is. Het beperkt personeel komt onder meer door gebrek aan financiële middelen om personeel aan te trekken en vast te houden.

2. In hoeverre houden gemeenten en provincies zelf toezicht op naleving van de energiebesparingsplicht? Hoe zijn de handavingspraktijken tussen de provincies, gemeenten en omgevingsdiensten op elkaar afgestemd, ook in relatie tot het mandaat van toezicht op en handhaving van energiebesparing aan omgevingsdiensten?

De onderzochte gemeenten en de provincie Groningen voeren zelf geen energietoezicht uit. Alle onderzochte overheden hebben de taak met betrekking tot het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht belegd bij de ODG. Zij hebben hiervoor de directeur van de ODG gemandateerd.

Gemeenten en provincie hebben gekwantificeerde ambities met betrekking tot energiebesparing in hun beleid. De provincie zette in 2017 een project op om het energietoezicht van gemeenten te stimuleren: het project Energiebesparing bij Bedrijven (EBB). Bij aanvang financierde de provincie dit project volledig. Gemeenten konden via de ODG energiegegevens bij bedrijven opvragen. Vervolgens financierde de provincie 60 procent van het project. Dat deel van het project bestond uit het uitvoeren van energiecontroles bij gemeentelijke bedrijven en instellingen door de ODG. Het was de bedoeling dat gemeenten na afloop van het project in 2020 het energietoezicht via de ODG en de financiering ervan over zouden nemen. Toen het project EBB afliep, viel het energietoezicht bij de meeste gemeenten echter stil. Een uitzondering van de onderzochte gemeenten was de gemeente Westerkwartier die de ODG tijdens en na dit project meerwerkopdrachten gaf voor energiecontroles.

3. In hoeverre passen energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen daadwerkelijk energiebesparende maatregelen toe en in hoeverre ervaren zij daarbij drempels?

Deze vraag beantwoorden wij op basis van de resultaten van een enquête die wij uitzetten onder bedrijven die bij de ODG in het bestand zitten. De ODG kon geen uitsplitsing maken naar alleen de energiebesparingsplichtige bedrijven, omdat hij dat niet weet. Nagenoeg alle bedrijven en instellingen die de enquête invulden en energiebesparingsplichtig waren, troffen energiebesparende maatregelen tussen 2017-2024. De meeste bedrijven en instellingen ervoeren geen drempels, maar iets meer dan een kwart wel. Zij noemden de afhankelijkheid van derden (leveranciers/installateurs) en het gebrek aan eigen financiële middelen als belangrijkste belemmeringen.

Als belangrijkste drijfveer om energiebesparende maatregelen te treffen, noemden bedrijven en instellingen geldbesparing op de langere termijn. Andere vaak genoemde redenen zijn het willen verduurzamen (intrinsieke motivatie) en het mee kunnen nemen van energiebesparing bij regulier onderhoud (bijvoorbeeld het vervangen van apparaten door energiezuinigere). Soms noemen bedrijven ook het energietoezicht als reden, maar dat is zelden de doorslaggevende reden (11 van de 252 gevallen).

4. Wat leveren de toezicht- en handhavingsactiviteiten in het kader van de energiebesparingsplicht op en in hoeverre monitoren omgevingsdiensten of het energieverbruik van energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen daadwerkelijk afneemt?

De ODG houdt bij welke activiteiten hij uitvoert in het kader van het energietoezicht. Het gaat om activiteiten zoals administratieve handelingen (aanpassen vergunning), administratieve controles, fysieke (her)controles en eventuele repressieve handelingen (opleggen dwangsom). Constateert de ODG overtredingen, dan maakt de omgevingsdienst afspraken met de bedrijven en instellingen over door te voeren verbeteringen. Tijdens een hercontrole toetst de ODG of de bedrijven zich aan de gemaakte afspraken houden. Indien nodig legt de ODG sancties op in de vorm van een last onder dwangsom. In de onderzoeksperiode tot 2023 werden deze activiteiten vooral gefinancierd door de provincie (via project EBB), het Rijk (via de VUE) en in beperkte mate door de gemeenten. Vanaf 2023 vormt de SPUK-THE de belangrijkste financieringsbron. De ODG heeft geen structureel zicht op de daadwerkelijke energiebesparing bij energiebesparingsplichtige bedrijven. Op basis van eigen onderzoek gaat de ODG uit van een gemiddelde besparing van 10% op elektriciteit en 9% op gas bij bedrijven die energiebesparende maatregelen doorvoeren.

Toezicht en handhaving bij reguliere bedrijven

Gemeenten en provincie bekostigen de ODG. Het budget van de deelnemers voor (alle) VTH-taken bevat geen uitsplitsing naar energietoezicht, tenzij sprake was van specifieke meerwerkopdrachten van individuele gemeenten en/of provincie (zoals de gemeente Westerkwartier). Uit het antwoord bij conclusie 2 bleek al het tijdelijke karakter van het energietoezicht: zodra het projectgeld – vaak afkomstig van provincie en/of Rijk – op is, zakt het energietoezicht in (een enkele uitzondering daargelaten zoals de gemeente

Westerkwartier). Structureel energietoezicht vindt (nog) niet plaats, ook al zetten de provincie Groningen en de ODG daar wel op in. De ODG is bezig personeel te werven en op te leiden om energietoezicht uit te voeren.

Toezicht en handhaving bij majeure risicobedrijven

Tot 1 juli 2023 voerde de ODG geen energietoezicht uit bij Groningse majeure risicobedrijven. Een belangrijke reden daarvoor was dat veel majeure risicobedrijven tot die datum nog niet energiebesparingsplichtig waren. Gedurende 2023 voerde de ODG bij tien bedrijven toezichthoudende activiteiten, bijvoorbeeld het beoordelen van een energierapport op verzoek van de Brzo-inspecteur, uit. Omdat structureel energietoezicht nog niet plaatsvindt, heeft de ODG (nog) geen zicht op daadwerkelijke energiebesparing bij majeure risicobedrijven.

Aanbevelingen

Een aantal in de conclusies genoemde punten vergt landelijke actie. De Algemene Rekenkamer doet in haar rapport over de energiebesparingsplicht enkele aanbevelingen. Zij adviseert het Rijk onder andere om met de bevoegde gezagen te overleggen (zoals provincies en gemeenten, bijvoorbeeld via het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten) over het gewenste en realistische toezicht, alsmede de beschikbaar te stellen mensen en middelen. De aanbevelingen, geformuleerd door de Noordelijke Rekenkamer, sluiten aan bij die van de Algemene Rekenkamer.

Aanbeveling 1: GS, B&W en ODG, geef energietoezicht een hogere en blijvende, prioriteit, stem de mate van toezicht af op de doelstellingen voor de energiebesparingsplicht en maak afspraken over structurele bekostiging van energietoezicht bij zowel reguliere als majeure risicobedrijven.

Met deze aanbeveling richt de rekenkamer zich op zowel het ambitieniveau als de benodigde middelen. Deze zaken zijn één op één met elkaar verbonden. Hogere prioriteit vertaalt zich naar gekwantificeerde doelstellingen en meer middelen. Daarnaast is het structurele karakter van belang. Het energietoezicht kreeg recent een stimulans dankzij Rijksmiddelen, maar die is tijdelijk. Energiebesparing en (toezicht op) de energiebesparingsplicht vragen om financiering voor de lange termijn. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat die aanvullende lange termijn financiering alleen door de decentrale overheden moet worden bekostigd. Zij mogen hiervoor een beroep doen op het Rijk; de ODG voert immers rijksbeleid uit.

Aanbeveling 2: ODG, verschaft informatie over de opvolging van de uitgevoerde toezichtsactiviteiten. Maak daarmee inzichtelijk in hoeverre deze activiteiten ertoe leiden

dat bedrijven/instellingen de geconstateerde overtredingen oplossen en maak inzichtelijk hoeveel energiebesparing en CO₂-reductie dat oplevert.

Dat zou bijvoorbeeld gedaan kunnen worden op de manier waarop de OD Drenthe dat doet (zie kader).

Dashboard energietoezicht Omgevingsdienst Drenthe

De Omgevingsdienst Drenthe (OD Drenthe) ontwikkelde en ontwikkelt vanaf september 2024 een intern dashboard met gegevens over het energietoezicht. Dit dashboard bevat belangrijke gegevens die de gebruiker in staat stelt terug te kijken op het door de OD Drenthe uitgevoerde energietoezicht vanaf 2022. Het dashboard combineert gegevens uit onder andere het interne tijdschrijfsysteem en het zaakstelsel van de dienst. Met betrekking tot specifiek het energietoezicht monitort de dienst het aantal bestede uren, het aantal uitgevoerde activiteiten (waaronder controles), het aantal geconstateerde overtredingen, het deel daarvan dat op een willekeurig moment na controle is opgeheven en de concrete jaarlijkse energiebesparing en CO₂-reductie die wordt gerealiseerd als het gecontroleerde bedrijf alle overtredingen wegwerkt. Die laatste cijfers berekent de OD Drenthe door informatie uit de eigen applicatie 'Digitale Checklisten' (waar toezichthouders hun bevindingen in vastleggen) te combineren met kengetallen voor energiebesparing en CO₂-reductie per EML-maatregel en eenheid afkomstig van RVO. Hiermee heeft de dienst een nuttig monitoringsinstrument ontwikkeld voor zichzelf én zijn opdrachtgevers.

Aanbeveling 3: GS en B&W, zorg voor inzicht in de effecten van het energietoezicht en in de factoren die bedrijven en instellingen remmen in de naleving van de energiebesparingsplicht.

Om inzicht te krijgen in de effecten van het energietoezicht moet de vraag beantwoord worden in hoeverre de gerealiseerde energiebesparing bij gecontroleerde bedrijven en instellingen toegerekend kan worden aan het uitgevoerde energietoezicht van de omgevingsdienst (of dient dat op zijn minst aannemelijk te worden gemaakt). Die vraag zou de opdrachtgevers moeten interesseren, omdat daarmee bepaald kan worden of de beschikbaar gestelde middelen voor het energietoezicht op de meest doelmatige wijze worden besteed. De enquêteresultaten laten zien dat bedrijven en instellingen vaak ook uit andere overwegingen energiebesparende maatregelen doorvoeren en dat is ook heel legitiem. Vanwege een beperkte respons kunnen we niet concluderen dat dit geldt voor de hele populatie aan energiebesparingsplichtige bedrijven in de provincie. Het is wel cruciaal om daar achter te komen en ook of dat voor alle energiebesparingsplichtige bedrijven in dezelfde mate geldt of dat bepaalde categorieën bedrijven (bijvoorbeeld specifieke sectoren, specifieke grootte, specifieke locaties) bestaan voor wie dat sterker geldt dan voor andere. Gedegen effectonderzoek kan daar informatie over opleveren en dat kan voor de omgevingsdienst informatie opleveren waarmee hij zijn toezichtsactiviteiten nog beter kan prioriteren. Voor de gemeenten en provincie kan dat inzicht opleveren in de ervaren

drempels bij bedrijven in de eigen gemeente. Daarmee kunnen zij gericht beleid ontwikkelen om die drempels (deels) weg te nemen.

Bestuurlijk wederhoor

In haar bestuurlijke reactie gaat het college in op de conclusies en aanbevelingen. Het college gaat specifiek in op aanbevelingen 1 en 3, omdat deze gericht zijn aan de colleges van B&W.

Aanbeveling 1 ("Geef energietoezicht een hogere en blijvende, prioriteit, stem de mate van toezicht af op de doelstellingen voor de energiebesparingsplicht en maak afspraken over structurele bekostiging van energietoezicht")

Dit punt ondersteunt het college. Het college maakt samen met de provincie, gemeenten en omgevingsdienst nu ook uitwerkingen voor de lange(re) termijn en treedt hierover in gesprek met het Rijk. Ondertussen zet het voor de korte termijn de taken voor energietoezicht onverminderd voort op basis van de specifieke uitkering doeluitkering van het Rijk die daarvoor beschikbaar is gesteld.

Aanbeveling 3 ("Zorg voor inzicht in de effecten van het energietoezicht en in de factoren die bedrijven en instellingen remmen in de naleving van de energiebesparingsplicht")

Ten aanzien van het inzicht in de effecten van het energietoezicht ziet het college een versterking van de samenwerking met de ODG voor zich. Daarbij wordt de relatie gelegd tussen de effecten van het toezicht enerzijds en in te zetten middelen anderzijds. Het college neemt de aanbeveling over om bijvoorbeeld branchespecifiek te kijken hoe de rol van het energietoezicht kan worden verbeterd en eventuele drempels bij bedrijven in het treffen van energiemaatregelen verder kunnen worden weggenomen.

De volledige bestuurlijk reactie is toegevoegd: bijlage 3.

Proces en vervolg

De Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier heeft deelgenomen aan twee onderzoeken over het toezicht op de energiebesparingsplicht. Tijdens de maand november 2024 verschenen de resultaten van het DoeMee onderzoek 2024 'Wat je bespaart hoeft je niet op te wekken'. Samen met de Noordelijke Rekenkamer is daarnaast een vervolgonderzoek verricht naar de effecten van het toezicht. 28 november 2024 is uw raad over deze vervolgstap geïnformeerd.

De ambtelijke medewerking van de gemeente Westerkwartier is voortvarend en accuraat geweest. De Rekenkamer heeft 11 maart 2025 de schriftelijke reactie van het college

ontvangen. Alle rapporten en documenten worden u nu aangeboden. Maandag 2 juni 2025 heeft de Noordelijke Rekenkamer haar rapport gepresenteerd en toegelicht in de raadszaal te Zuidhorn.

Namens de Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier,
met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

, voorzitter

5.1.2e

, secretaris

Bijlagen:

1. Af- en Toe-zicht, Onderzoek naar de energiebesparingsplicht onder gemeentelijk en provinciaal toezicht, 02 juni 2025
2. Persbericht, 02 juni 2025
3. Bestuurlijke reactie college van burgemeester en wethouders, 11 maart 2024
4. Factsheet DoeMee onderzoek 2024, Gemeente Westerkwartier
5. Benchmark Omgevingsdienst DoeMee onderzoek 2024
6. Benchmark Gemeenten DoeMee onderzoek 2024
7. DoeMee onderzoek 2024 Energiebesparings en Informatieplicht Energiebesparing, Eindrapport voor de Vereniging van Rekenkamers, 26 augustus 2024
8. Samenvatting uitkomsten DoeMee onderzoek en Algemene Rekenkameronderzoek
9. Presentatie Noordelijke Rekenkamer, 02 juni 2025

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 11